

خَرَابَات

شعر: استاد شهریار

ترجمه: قربانعلی انصاری

«دوشینه گذشم به خرابات علیکور   مأمور ملاقات کسی بودم و معذور»

گچمیش گنجه گچدیم علیکور کئف خاناسیندان
 بیر کیمسه‌نی گورمه‌کدیر ایشیم، عذریمی بیل، هان!
 تهرانی مئی اهلی نهده پیتی، نهده موردار
 مئیخانه‌سی باتمیش او نشاپورلوسا، خاقان
 سان جین کؤهولو، جان قبیرستانی؛ قارانلیق
 اوردا یاتیشیب مین دیشی دئو، مین کیشی شیطان
 ائرتموش گونش اوز دخمه‌نین هر بیر جیریغیندان
 هاردا چولاغ، کار - کورا قیلیمیش یئرین احسان
 دار یئرده تمامًا سودوک اییسى، دودوک اییسى
 گوندوزلری ظولمت، گنجه‌سی گوندوزه خورتدان!
 پاققیلتی ائله، سانکی بویاچى قازان آسمیش
 توکموش همه جور دهن - دوش اونا سئوگیلى جانان
 کاسیب - فوقولو - پاخلاچى - شوفئر - قارا حامبال
 دووْلت آدامى - فهله - خیرستان - یا مسلمان
 هر شعله کی آچمیش اورادا، شیرهده کؤپموش
 سن باخما کی گچمیش گنجه‌نین اولدوزو ویلان

اممه کدھدی تریاک شیره سی جان شیره سین، آه!
 از بس او تانیر بال قره کیشمیش له تاکستان
 بیر سلسله او لدوقدا سلامت، یئنه خسته
 بیر طایفا جاوانکن بوزوشوب، تُف سنه دووْران
 هئی اوسگورهن، هئی آسقیران، هئی قانلی توپورجهك
 ایشلر او خمارلیق دان اولور، جان سنه قوربان
 بیر دسته ده اولموش چیراغا بوینو بوكوكلو
 اندیشه لری باشقان، اوچورلار گویه الان
 قالخیش کور ایلان تک گویه دال - دال قارا توستو
 هاردا او قاریشقا توپو بوغ لاردان هاراسان
 کیم نوبه ده، کیم چورتو پوزوق، کیمده پکر دیر
 کیم نعشه له نیب، لم وئره، کئف چكمه سی طغیان
 تاختان بیخیلان شاه کیمی بیر کیم ده پوزولموش
 گنجینه دار اولموش بیریسی، سانکی خرامان
 کیم اسنمه دهن باشقان، سؤزه آغزی قّوو شمور
 کیم قائد سیز سؤز دانیشیر سنله، سؤزون قان!
 بیر ال کی قمیش پارچاسی چالسان قانی پارتلار
 منصور دان آلیب پرچمی، پیروز لوغو پایان!
 کیمده دوداغی نئی توتا بیلمیر، باشا - باش شاه!
 دوشمان غلبه چالمیش اونا، لشگری ویران!
 یوز نعشه کیشی بیرجه قادیندان داها اسگیک
 بیر توستولو کند یوزلر اوچوق شهره خراسان

سؤز شیش دی - قمیش دی؛ عمو، توستو، عمو، فندک
 تعریفی فلان بی کی چیراگر دیمیش، انسان!
 هئی قور - قورو کاشانلی کی، پوک با غلیمیز هانی؟
 هئی تورکجه با غیرتی: منم او غلان، دایان حیوان
 هئی شیره یئتیر، سس له نیر او، شیره کیم ایستیر
 دیر - دیر ائدی شیپور کیمی او، سس له نه ن افغان
 هئی قهودچی باش - گوز کی آیاق لیر چاپا - چاپدا
 چای لار سینی تو تدو قجا، شیشی نیزه بی دهستان
 هر دسته نی سردسته قوچاق چاق ائده ن او لموش
 موسی طورا دور موش کیمی دوشموش او دا عریان
 شمشیر کیمی تو تموش شیشی کی شیره سوزولسون
 سان خرمانی سالخیم آپاریر زنبله با غبان
 شعله تاجی او زره ائله اوینور دهلى شیره
 جئیران گوبه بیندهن آلينان عطره تای، افshan
 اوں یئر ده بیر مشتری کی نوبه سی چاتمیش
 پروانه وش اوں شمعی شفابخشہ وئریر جان
 هئی میل قمیشه مئیل سالا، پارچالانیر چورت،
 شاکر دوداغیيلا امه او رحمتی رحمان
 هر توستو کی جان شیره سین اممکد دی نئی ده ن
 رو حدور ائله بیل کی او لو اندامینا، مستان!
 فوری او تورور روحی خمار لیق جانی - قاندا
 بوندان داهما سرعتی او لانماز جانا درمان

بو ملّتی بیحالی ساز ائتمیش لر، عجب دیر
 بیر عده کؤمور تک قارالان لات - لاشی - لئشدان
 دوشموش سه قابیر قاسینا، اندامی چو لاقدیر
 جؤھرلی کاغيذلار کیمی؛ جسمیندھ او لوب قان
 بیر باشقاسی وار، سؤیله دی لر، مشدی؛ بلوچ دور
 قاچمیش لاپ او شاقنن قارا مكتبden او اصلان
 سؤیلوردى: جاوان و اخت لاری بو بندە دئیكچە
 ائتدیم سفر، او جسوز و بوجاق سیزدی بو ایران.
 رُھد اھلی بو ملّت نه ناما رسیز کی، نیاز رسیز
 اول جو ور چکن هندی لى لر تک هامی بئیمان
 تعقیبی پلیس سه بو قاچاق تریاک ایشیندە
 بیر آیری حساب دیر او زانا مسأله هر آن!
 بلی، کی بو جان قیمتینه حاضری شیرە
 باشدا او توران ایسته بیدیر، بوللانیر آسان!

*

عادت بو، چاپوق قیرقى سایاق شیرە بی بیرکس
 دائم او فداکار، قاپى آغزیندا نگهبان
 هر چاق لانان، آنجاق قولاغى سس ده دی، هر گاه
 مأمور آغا گلدى ائشیدە، هرنە يە طوفان!
 دولسون قويويا هرنە، چیخار ماسى چتىن ايش
 شايد بودا مئیخانە چىنین نقشى، برار جان!

تفتیش گونو بیل آیرى قیامتدىر او يئرده
 سان قارقالارین جنگى، قالىب اورتادا مئيدان
 هر كىم گئچە مأمور الينه، حق كى جزاى
 قصاب پىچاغىييلا سوپيولا - دوغرانا، شاييان

*

ترياك خانانى قىبلە قىلان خىلى جماعت
 وافور ايلە منقل قاپىسى اوزرە پريشان
 منقل قاباغىندا دىزى اوستە، نە ادبلى
 وافورون او دوندانسا سۆزو گول كىمى خندان
 دائم او اودا سجده - قيامدىر كى قىلىرلار
 آتشىگە مؤبدلىرى تك توستۇ پرستان
 سسلىر، ائله بىل مىغمىغا قان نغمهسى سؤيلور
 نرگىز گولونون اوستونەدىر گۈزلىرى، آخ جان!
 آچمىش لا نىچە سئومەلى شاهنامەنى سونسوز
 تارىخىن او زون يول لارى منظومەلى، ميزان
 باش لار ائله قىزغىن كى، چىخىر كربوبلادان:
 لاى لاى او على اصغوروڭ شاهى شهيدان.

*

عىيىن ساناديم، ايندى هنرلار نەدىر اوردا
 چون عىبلر آشكاردى، هنرلار ولى پنهان
 يوخدور او جەنمدە كىمىن كىمەلە حسابى
 بس جىڭ او يئر، دوزخى لر حوريى - قىلمان

چاتجاق بورا کیم، صلح و صفا، مرحمت اهلى
 اولسون هامىسى اوغرو - تبهکاردى، قوتازخان
 نه جنگ زامان صوحبتى، نه جنگ جهانى
 چون چىنى يازىلەميش ژاپۇنون شعرىنە آلمان
 بىر عددە سالىب اورتايىا مئى - ساقىنى آى تك،
 بىر عددە دىمك چالانا محو اولوب حيران
 بىر آيرى بوجاقدانسا چاپوق چالغىچى ناگاھ
 سنتورى فسوونكارە وۇرور زخمەيى يىزدان
 بىر زخمە، سان عقرب دېشى عاشيق اورھىيىندە
 شان باغلامىش، آرتىر يارا، دەردىلر اۋزو درمان
 بىر آيرى بوجاقدا دەلى خواندە دئىيگە
 آتمىش سىسىنى كلالەيە، سلطان بئلە سلطان
 ماھور او خويوردو بىرىسى قىندى قزەل تك
 دلکش نە كى، داۋودە برازىنە بو آذان
 ماھورىن او بال شربىتى مسلكالى آلاۋدور
 ايچدىكىجە او آتشلرى كۈنلۈم، جىڭ عطشان
 بولىنىن عشقىنە عطشان اولان ھنگام
 جلب ائتدى منيم روحومو بىر سئومەلى جئيران
 دوغомуش سا ملهك، اصلى گونشزادە، پرىوش
 گول چەرە، قىزىل تىلل، ائلە بىل يوسييفى كنغان
 سان اينجي، ئۆمور كافر ائدەن ساخسىيَا سرەم؛
 اطلس ياماق هېرىم چىتە دوز گلمەز هئچ عنوان!

گُت - شالوارینى ایستى اليىندهن سویونوب دور
 چكمىش ائشىگە آغ بدهنى؛ قطب، نمايان
 تر كؤينهگى نازىك، يوموشاق جانى بلور تك
 آزاده باليق تك ايليشىب اول تورا مرجان
 بود - بالدىرى، دؤش - باشى او قيرقاوۇلى وحشى
 باخ، آغ پاچادا ياغلى باليق، شاعرە بريان
 آيدىندى گوبەكدهن آشاغى بىر چىنى قاب تك
 اوندان يوخارى آينا - چيراق طاقچاسى، شمدان
 ظولمت او فضادە دورو بىر چاي، اودا ليل - ليل!
 آىدىر يا باليق، دريا اوونچۇن قارا زنان
 گۆت گونبەزى اوزرە گۆزۈم اينجە بئە دوشچەك
 قلبىم تېدە تورموز آچىپ، وئللەدى فرمان
 بىر جور او طرفەن سورونوب دىز دىزە چاتدىم
 سان ملّا مسلمان لا قوروب سجدەيى قورآن
 اولسون کى نصىحتلر اوچون آغزىم آچىلدى
 ظاهىرە غميم بولدوسا، گىزلىنده سليمان!
 : دور گەت بو خراب خانەدەن اى شوخ، حىيفسن
 خاقان كاساسى ساخسىيَا قونشو، نئجە ديوان؟
 قافلان لارىن آغزىندا مارال او تلاغى، هئيهات!
 قوش پنجهسى اوستە يووً قورماز سونا ترلان
 كور قارقا تىكان اوزرە قونان قوش، نە كى بولبول
 هاردا گۈرونوب بئيرون آچا گول وئرە قالقان؟

سن ياشداکى لار ايندى ليسانس آلميش حقوقدا
 چاتميش اوروپادان، يئنه آماده يى جۇولان
 ترياكلا، سن آخر بىر صباح، بونلار اولارسان
 بىمنظره، چىركىن، قوخوموش بىر قارا قلىان
 باش قۆزامادى، آمما كى باش گئتدى جاوابدا
 گۈردىم دئىييم قىر - فيرى، اوغلاندى كى اوغلان!
 ضد اولدو بىزىم صوحېتىمىز، بال لا زەر تك
 او دوزولو آچىر آغزىنى، من شور باخىرام، سان!
 آچدىم اۋزو مۇ، شهرتىمى شورى - هوھىسى:
 معروف او قزەل شاعرى يەم، صاحىبى دىوان
 گۈرموش سن اوزون دفترىمین شىعىتى قەرىن
 البت بو مسيحانى سانىرسان قوجا لقمان
 اصلا، او لا بىلمەز يئرىمىز بئىلە جەنم
 معلوم، بو گئجه چارەسىز اولدوق بورا مەمان
 القصە كى ال قاتدىق ايشە، گۈر نە كەكلە!
 ووردوق پاسورا، سازلانىب اوغلان، اورەيىم قان
 من قلبى او دوزمىش لە، حسابلا واراق اوينور
 او دسام اۋپوش، آمما او دوزام، بئش تومن امكان
 بىز موفتەچى لر شىوهسى شىطان قزەلاتى
 اوْل سادە اورەك، عىنى ملەك، آيەاي رضوان
 هر الدە قىزىل اونلۇغۇمون جوت بئشى گلدى
 جوردور اليم، هر سور ايلە، منظور ايلە عصيان

هئى دارتىنير او سور وورا، اولسون کى وورور زور
 بىلمير کى چكىش اوستەن انير، آلتادا سىندان!
 شوخ طبلىگە سالدىم، دئىيم: اى شوخ، ديراشما
 سور قالدى قيامتلرە، پوزغۇندو بو بۇستان
 هر ال باشى دىوانە پرىچەرە ئولومسال
 مندە قاباغام، سور وورورام، دوشىمورەم آتدان
 لىج قىلدى، قورولدور، وھەغى جىر - دئىيە، چكدىم
 من پئر اولالى، عاقبت او اولدو پېشىمان
 اوپدوم او قىدر اوڭلىنى، گۈرددوم
 بال تك او دوداقلاردا سىبىل اىينەسى شان - شان
 شاهبازلىيى آنجاق جانىما ووردوغۇ خنجر
 قورخوم بودور آلسىن جانىمى، قان ائدە نادان
 بو قصە گر اربابى نظر عبرتى دىرسە
 اۋز تھەتىمى سؤيلەدىم، عبرت قىلاسان ، هان!

١٤/٢/٩٨ تصرىح ٥/٩/٩٠

همان رحمت

شعر: استاد شهریار
ترجمه: انصار قره‌داگی

علی رحمتین هُماسی، نئجه سس لر آسمانی؟
 کی سمایی ماسوایه، هامی کؤلگه قیل هُمانی
 کؤنول آللاهی دیله رسن، علی وآللاه آیه - آیه
 قسم آللaha علی یله دئدیم: آللاه - آللاه هانی؟
 ایکی عالم اوزره وآللاه یؤخ او لار هامی فناالیق
 ایشیغین سا باش بولاغی علی نین اولا مکانی
 نه سه رحمیلی بولود سن یاغاسان، نه کی جهّنم
 ائله جان یاخارکی بیزدهن، او دوموز بوغار جهانی
 آجی یولچو گئت علی نین قاپی سین چال، او علی دیر!
 دویورار او، پادشاهلیق او زوگویله سن گدانی
 علی دهن داها دئیه رکیم: سن او غول بو قاتیلیم لا
 چون اسیرین اولموش حالا، او نا حاکیم ائت قرانی
 علی دهن داها دهدہ کیم، یئتیره او غول حسین تک
 ائده که کشان چیراغی شُهدای کربلانی
 کیم اوره ک قوشون بوراخمیش داها دوغرو دوستا، یالنیز
 علی عهديته و فالی، باشا ورموش امتحانی

نه دئییم کى تانرى دىر او، نه دئییم بشر، دئییم نه^۹
 او كى گىزلى اولكە شاهى، مات ائديب يئرى - سمانى
 ايکى قانلى گۈزلىيم چون او اولان مكانه ترپەن
 منه رحمتىن نسيمى توزو توپيا ارمغانى
 بو دىلەكىله كى آلارسان، نه اوركىدەن او دلو سۆزلى
 تاپىشىر مىشام نسيمه، چاپار ائتمىشەم صبانى
 يازى لار سنين الين لە، سنه دىر دعالى ال لر
 اليمىز دعالى، قايتار بىزىدە گلەن قادانى
 او نون عشقى آتشىمدىر، نئجه سىزلايم قمىش تك
 دىلى كىسگىن «حافظ» آنجاق گۈزەل او خشار هر نوانى
 «گئچەلر اميدىم آنجاق كى سحرگاھىن نسيمى
 او يادا تانىش سازىيلا يوخودان بو بىنوانى»
 گئچە حاق قوشۇ غريبە سىس آچىبىدى: شهرىيار، سەن،
 گۈزەل، هر غىنيدەن آگاھ ائدهسن او آشنانى.